

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K., za pol leta 12 K., za četr leta 6 K. in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez prilžene naročnine se upravnistvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 nč.); izven Trsta pa po 8 st. **Telefon številka 870.**

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglas!

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zabvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo urednistvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo v ulici **Molln piccolo št. 3. II. nadstr.** Zaročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Kaj nas uči pravda Cosani?

Sodniki so izrekli svojo sodbo v tej, v marsikakem oziru zanimivi pravdi: »caporioni« so, kakor navadno, všli srečno skozi ključavnico, »moretti« pa bodo sedeli nekoliko tednov in imeli časa za premišljevanje o resničnosti pregovora, da se male tatove obeša, a velike da se pušča bežati.

Mi znamo dobro, da je v tem slučaju pripisati to znani zvitosti laških kaporijonov, vsled katere je bilo zelo težavno izbrati prepričevalnega materiala za obsodbo, a vendar ne moremo in ne smemo zamolčati, da je izlasti velika masa ostala nekako zaščudjena po izidu te pravde.

Marsikateri se je vpraševal: čemu da je volilni odbor »Patrie« najel toliko »morettov«? Čemu da jih je plačeval? Čemu je držal na njihovo razpolaganje v svojem zbirališču volilne legitimacije tretjih oseb? Čemu je dopuščal, da so »moretti« te legitimacije uporabljali in da so se v lokalni volilnega odbora preoblačevali in našemljevali...?!

No, vsa ta vprašanja imajo za nas le podrejeno važnost; veliko bolj zanimiva so za nas neka dejstva, ki pokazujejo delovanje magistratnih uradnikov in vladnih organov v zelo čudni luči.

Videli smo ne samo, da so nekateri magistratni uradniki, zanemarljivo svojo službo, naravnost sodelovali na glasovanju s tujimi glasovnicami in da so posojevali svoje plaščje in klobuke »morettom«, ki so potem takó preoblečeni hodili glasovati za druge, ampak slišali smo tudi iz ust magistratnega uradnika samega priznanje, da so se na anagrafičnem uradu, kjer so se dobivale nedostavljene legitimacije, godile nerednosti (seveda le slučajne!). Slučajno se je potem večina (ako ne vse) takih legitimacij našla na zbirališču volilnega odbora »Patrie« in slučajno so prišle iste naposled v roke zasanih »morettov«.

S strani uradnikov tistega magistrata, ki je po zakonu poklican skrbeti za vestne in nepristranske priprave za volitve in ki fundira nemesto državnih organov kakor politična oblast prve instance, godijo se torej take nerednosti, take nezakonitosti, da je svobodno izvrševanje volilne pravice sploh nemogoče.

In po vsem tem se je upal namestništven svetovalec Jettmar v otvoritveni seji trditi s precej resnim obrazom, da so bile te volitve izraz svobodne volje volilcev!!

S tem izrekom je gosp. Jettmar stavil krono vedenju vladnih organov o zadnjih volitvah!

Za nas ni nič novega to postopanje; mi smo že vajeni na veleprijazne odnošaje

meji vlado in irredento! Zanimivo je v našem slučaju le to, da se je sedaj tudi sodno dokazalo to ljubavno razmerje mej vlado in progresovsko stranko!

Ali ni res značilno za naše razmere, ako vladni komisar zavrača Tribussona, ki ga je opozoril na nerednosti na volitvi, z osornimi besedami: »Vi molčite! — smo mi tu, da pazimo!« — in ako potem isti vladni komisar, zaslišan kakor pričča, izjavlja, da ni zapazil na volitvi niti najmanjše nepravilnosti?!

Kaj naj porečemo še le o tistih dveh policijskih uradnikih, dru. Pechotschu in de Pasquoliju, katerima je policijski agent Titz nezasnjal (tako po volitvah), da je Cosani večkrat glasoval za druge, in katera nista smatrala potrebnim, da bi to ovadbo vzela na zapisnik?! Ves svet je kričal o gorostasnih nepravilnostih in nezakonitostih, le vladni organi niso nič videli, oziroma (glej slučaj dra. Pechotscha) niso nič hoteli videti!

Tu je dobro spominjati se zadnjih državnozbornih volitev za V. kurijo. Tudi takrat je vse mesto še mej volitvijo govorilo o volilnih sleparstvih, ki so se pripravljale od »Patrie« v bivšem »Monte verde«, policija je bila opetovano obveščena in se je celo sama prepričala, da se tam ne nahaja samo volilni odbor, temveč tudi da je tam na stotine in stotine volilnih legitimacij, a vkljub vsemu temu jo pustila, da so se nadaljevala sleparstva.

In vendar je še mej nami ljudij, ki pričakujejo pravice od take vlade!! Pravda Cosani nas uči, v kakih rokah smo in kako pazinaša vlada na pravilnost volitev!

Politični pregled.

V Trstu, 11. septembra 1903.

Dopolnilna državnozborna volitev. Včeraj se je vršila dopolnilna državnozborna volitev za volilno skupino Ljubljanska okolica-Vrhnika-Višnjegora-Ribnica-Velike Lašče-Litija. — Ker narodno napredna stranka ni postavila kandidata, se je volitev vršila brez boja in je bil blizu enoglasno izvoljen kandidat katoliško-narodne stranke, dvorni svetnik Fran Šuklje.

Deželni zbori. Solnograški deželni zbor imel je včeraj svojo prvo sejo. Deželni odbornik Haag en je stavil predlog, v katerem se pozivlja vlado, naj 1. oktobra odpusti vojake tretjeletnike in naj takoj skliče državni zbor ter mu predložijo zakon ter se izraža pričakovanje, da se Madjarom ne da nikakih vojaških koncesij, katere bi oslabile državo in provzročile Avstriji materialno škodo. Posl. Hölzel pa

priprosti Napoleona. Ta častnik je jezdil krasnega vranca, ter se razločeval od pisane množice s krasno, višnjevo uniformo, kakoršno so nosili cesarjevi ordonančni častniki. Njegova s zlatom pretkana uniforma se je v solncu tako lesketala, in perjanica njegovega ozkega in visokega pokrivala je tako odsevala, da so ga primerjali gledalci nehote kačemu nenačnemu bitju ali vidnemu duhu, kateremu je ukazal cesar, da vodi in navduši te bataljone, kojih orožje se je v solncu isknilo, kadar so se na njegov migljaj raztegnili, zopet združili, sukali kot vrtnice, ali pa korakali mimo njega, kakor dolgi, ravni in visoki valovi, katere podi razburkano morje proti obrežju.

Po končanih manevrih je prijezdil ordonančni častnik s pobešenimi vajeti ustavivši se pred cesarjem, da čaka nadaljnih povelj. Stojoč nasproti cesarski grudi, kakih dvajset korakov oddaljen od Julije, je bil v tem hipu podoben generalu Rappu, kakor ga je naslikal Gerard na podobi, predstavljajoči bitko pri Slavkovi. Sedaj je bilo možno Juliji ob-

je stavil predlog, v katerem se izraža nado, da bo vlada preprečila ustanovitev samostojne madjarske vojske, katero bi morala vzdrževati Avstrija in pričakovanje, da bo vlada takoj začela s pripravami za gospodarsko ločenje Avstrije od Ogrske. Poslanec Fuchs je tudi stavil predlog, ki zahteva od vlade, da pošlje na dopust doslužene vojake.

Sličan predlog stavil se je tudi v predarrelakem deželnem zboru.

Tirolski. Namestnik je povabil načelnike klubov v tirolskem deželnem zboru na konferenco, ki se bo vršila dne 12. t. m. in v kateri se bo študiral vprašanje, kako bi se zopet uvelo normalne odnošaje v deželni zbor. Klerikalne »Neue Tiroler Stimmen« se nadejajo, da bodo Italijani dopustili vsaj razpravo nekaterih najnujnejših zakonov.

Kriza na Ogrskem. Na Ogrskem je oživelo sedaj nekoliko nade, da se rešitev krize vendar ne zavleče tako, kakor se je sodelo, ko je cesar v sredo odpotoval iz Budimpešte. Bali so se — kakor smo zabeležili včeraj tudi mi — da cesar počaka na obisk ruskega carja in potem še le se povrne v Budimpešto. Ker pa se čuje sedaj, da je cesar spremenil svoje dispozicije v toliko, da se povrne Budimpešto že po obisku nemškega cesarja, torej v zadnji tretjini tega meseca, sodijo, da vladar ne želi, da bi se kriza toliko zavlekla. Madjari žele zato čim skorajšnje rešitve krize, ker si rešitve sploh ne mislijo drugače, nego kakor zmago madjarskega šovinizma. Zatrjuje, da »narodne zahteve« izražajo voljo naroda, in stojič na stališču, da volja naroda je nad voljo krone, računajo, da krona odneha pred rešenimi zahtevami, ker ne bo hotela priti v konflikt z narodom.

Tako računajo Madjari. Vprašanje je le, da-li obveljajo njih domnevanja glede dispozicij v odločilnih krogih?!

A ravno vesti, ki jih prinaša neki madjarski list o včerajšnjem ministerskem svetu v Budimpešti, ne kažejo, da bi rešena domnevanja obveljala. Grof Khuen da je poročal svojim tovarišem o zadnjih svojih avdijencah pred cesarjem in da je njegovo poročilo jako poparilo ministre. Dotični list trdi, da je cesar decidirano izjavil, da nikakor ne more privoliti v več, nego je že privolil Szellu in da bi se raje odpovedal prestolu, nego bi privolil v dalje koncesije. Oficijozna »Budimpeštanska korespondenca« oporeka sicer tem vestem, ali skušaja uči, da taka oficijozna zatrjevanja ne zaslužujejo vere. V tem pogledu je morda simptomatičnega pomena, da so mrtvi začeli — razvijati programe. Ves svet smatra grofa Khuena političnim mrtvecem. A glej: mož je ravnokar sotrudniku lista »Ma-

čudovati svojega ljubimca v vsem blesku. Polkovnik Viktor d' Aiglemont, star komaj trideset let, je bil visoke, lepo zraščene in vitke postave, čegar lepo razmerje udov se ni kazalo nikdar lepše, kakor če je napejal svoje moči za brzdanje konja, čegar lep in gibčen hrbet se je navidezno šibil pod njim. Njegovemu moškemu in zagorelemu obličju je bila lastna ona nerazložljiva privlačnost, ki se izraža le v pravih potezah mladih obrazov. Imel je široko in visoko čelo. Njegove živahne oči, obsenčene od gostih obrvij in obrobjene z dolzimi trepalnicami, so bile podobne dvema ovaloma med dvema črnima črtama; nos pa je kazal lahno upogajenost orlovega kljuna. Živorudečo barvo ustnic so pa povišali navihani, črni, neizogibni brki. Na njegovih širokih, močnobarvnih licih pa se je izražal oni rujavo-rumeni barvni ton, ki znači nenačavno energijo. Njegov obraz je bil jeden tistih, katerim je utisnila svoj pečat hrabrost in kazal je tip, kakoršnega iščejo dandanes umetniki, kadar hočejo naslikati kačega junaka izza časa francoskega cesarstva. Njegov

gyar Szoc« razvil precej obširen program. Pa ne da bi se mož nadejal, da postane ravno on — samemu sebi naslednik?!

Ustaja na Balkanu. Kakor vse kaže, so Turki zelo v skrbeh radi ustaje, ki je dosegla mnogo večje dimenzije, kakor se pričakovali. Te dni so razširili po vseh manifest, v katerem pozivljajo ustaše, naj položijo orožje in jim za ta slučaj zagotovljajo amnistijo. Temu pozivu je res šlo na lim kakih 60 ustašev, kateri pa so svojo lahkovernost plačali z glavo. Sploh so Turki celo razdraženi in iz Carigrada se poročajo, da so kristijani v veliki nevarnosti ne le v turških provincijah, marveč tudi v samem Carigradu. Tam da je že vse pripravljeno, da se na določeno znamenje prične splošno klanje kristijanov.

Toliko Turčija, kolikor Bolgarija se nervozno pripravljati za vsako eventualnost. Turčija je odposlala na bolgarsko mejo še dva konjeniška polka, Bolgarija pa je naročila 15 milijonov patron. Te patrone je naročila najprej pri avstrijskih tvrdkah. Ker pa te nimajo v zalogah tako veliko število patron, da bi jih, kakor je Bolgarija zahtevala, takoj izročile, obrnile so se na vojno ministerstvo s prošajo, naj bi jim izposodilo potrebno množino patron. Ministerstvo je to prošnjo odbilo, na kar se je bolgarska vlada obrnila se svojo naročbo do ogrskih tvrdk, katere so si patrone izposodile od ogrskega domobranstva.

Kar se tiče eksplozije na parniku »Vaskapu«, zatrjuje se sedaj, da so bolgarski dinamitardi proračunili tako, da bi se bila ista dogodila v Carigradu ravno na obletnico zasedanja prestola po sedanjem sultanu. Eksplozija pa se je dogodila že v Burgasu, ker se je parnik zakasnul. Ustaši postajajo vedno bolj predrzni in so sedaj zapretili, da poženejo z dinamitom v zrak železniški predor, ki vodi iz Galate v Pero (dva dela Carigrada), carigradski kolodvor in otomanski banko v Carigradu. Iz Carigrada javljajo, da je turška vlada vsled tega aretirala vse v Carigradu nahajajoče se Bolgare. Nadalje so vse ladije v Carigradu dobile nalog, da se ne smejo približati obrežju in da morajo natančno nadzorovati potnike in njih prtljage. Lloydovi parniki ne vsprejemajo potovalcev iz bolgarskih pristanišč v Carigrad in obratno tudi ne iz Carigrada v bolgarska pristanišča. Vsi poveljniki parnikov, ki plovejo po Črnem in Marmara morju so v velikih skrbeh radi eksplozije na parniku »Vaskapu«. Ta atentat je nekaj odgovor ustašev na namero vodstva orientalske železnice, ki je sklenilo, da ekspresni vlaki ne bodo vozili po nevarnem ustaškem ozemlju, marveč le do bolgarskih pristanišč, odkjer bi imeli potniki nadaljevati vožnjo na parnikih do Carigrada.

močno peneči se konj je kazal svojo nemirno glavo skrajno nestrpnost in zarivši se s prednjima nogama v zemljo, da ste stali vätire, je mahal s črnim repom, a njegova udanost je bila resnična podoba udanosti, katero je čutil njegov gospod do svojega cesarja. Ko je Julija opazila, kako namerava nje ljubimec nase obrniti le Napoleoneove poglede, je bila za trenotje ljubosumna, zlasti ko se je spomnila, da je še ni bil pogledal do sedaj. Hipoma dal je vladar neko povelje, Viktor je zbedel konja v boke ter oddirjal; toda senca, katero je na pesku povzročil jeden stebričev, prestrašil je žival. Konj se je splašil, umikal se nazaj ter se vzpel tako močno, da je sprvil jezdeca v nevarnost. Julija je tu zakričala in obledela; vsi so jo radovedno pogledali, a ona ni videla nikogar. Njen pogled tičal je na tem predivnem konju, katerega je tepel častnik Jirjajoč, da prenese Napoleonova povelja.

(Pride še.)

PODLISTEK.

Ženska tridesetih let.

Francoski spisal: Honoré de Balzac. Poslovenil K. Z.

I.

Prvi grehi.

To je bil na nebroj vprašanj odgovor grenadrijev, ki je stal blizu mlade deklice. Ona pa je bila v tem hipu zatopljena v opazovanje obraza, čegar mir je kazal toliko samozavest v svojo mogočnost. Zagledavši gospodično de Chantillonnest, se je nagul cesar k Duroeu ter mu rekel nekaj besed, ki so spravile maršala v smeh. Manevri so se pričeli. Dočim je bila mlada deklica obračala do sedaj svojo pozornost na Napoleonev nežuteči obraz in na modre, zelene in rudeče vrste čet, se je bavila sedaj izključno le z necim mladim častnikom, dirjajočim sredi kretaj, katere so proizvajali stari vojaki hitro in pravilno in se z nevtrudljivo živahnostjo vračajočim k spremstvu, na čegar čelu je bil

Ustaši so z atentatom na parnik »Vaskapuc« dokazali, da vožnja po morju je ravno tako malo varna, kakor vožnja po suhem.

Iz Sredca se poroča, da so se zadnje dni v bitoljskem vilajetu vršile tri jako krvave bitke med Turki in ustškimi Bolgari. Boris Sarafov se nahaja sedaj z 800 ustaši v okraju Kastorija, kjer se je te dni tudi vršila med temi ustaši in Turki krvava bitka.

Iz Rima brzojavljajo, da je vsa italijanska sredozemska eskadra, ki obsega 13 ladij, pripravljena, da more v slučaju potrebe najhitreje odpluti proti Carigradu. Tudi dve nemški vojni ladiji ste na potu proti Vshodu.

Dogodki v Beyrutu. Vali v Beyrutu, R-sid bey, ni še odstavljen od službe, marveč je le suspendiran. Tamošnji ameriškanski konzulat varujejo ameriškanski vojaki. Admiral »ottom« ima pod svojim poveljništvom štiri oklopne križarje prve vrste, tri kazematne ladije in dve torpedovki in kakih 2000 vojakov za izkrcanje. O zadnjih nemirih v Beyrutu daje bilo kakih 500 es bubitih, od katerih je 300 kristijnsnov.

Tržaške vesti.

Povodom obletnice smrti cesarice Elizabete je daroval včeraj v katedrali sv. Justa biskop Nagl mašo-zadušnico, katere so se udeležili zastopniki civilnih in vojskih oblastnih.

Lahonska — hvaležnost! Pišajo nam: V ulici Molin piccolo št. 1 ima svoje stanovanje in »otroški vrtec« (brez vrta!) neka gospa Pressoto — Marsich. Ta vrtec počaja tudi več slovenskih otrok, od katerih imenovana gospa kaj rada prejmlje lepe kronicice.

Na dvorišču omenjene hiše ima svoje stanovanje neka delavska družina, ki tudi ni slovenska (Mož ne zna slovenski, žena pa je rojena v Trstu in govori le za silo slovenski jezik.)

Ta družina ima med drugimi otroci sinčka kakih treh let, med tem ko ima gospa Pressoto hčerko kakih 2 let.

Nekega dne je omenjeni dečko rekel omenjeni mali deklici, da je ona njegova ljubica. Pameten človek seveda ne poklada nikake važnosti v besede takih otročičev. Ne tako ona gospa. Ona je izvajala — ljuteresne konsekvence.

Gospa Pressoto je bila radi te besedice, izustene po triletnem otročiču, silno razkačena in je strogo prepovedala vsako dotiko svojega dekletca s tako nevarnim — zanjubljenecem! V to je naročila svoji služkinji, naj ne dopušča dekletcu nikake dotike s sinom one »ščavarške družine«.

Žena — ali gospa — pa je bila tako malo oprezna, da ni teh besedi skrivala, ampak je izrekla na mestu in na način, da jih je napadena družina čula.

Naša dolžnost pa je, da vrtec gospe Pressoto primerno priporočimo slovenskim starišem!

Na programu nocojnje godbe na velikem trgu sta tudi Smetana in Dvořak. Vojska godba bo izvajala Smetane sekstet iz »Prodane neveste« in Dvořakov »Sovanski ples« št. 8.

S Kontovelja nam pišejo: V soboto že so spopolale slovenske trobojnice na glavni cesti kontoveljski, oznanjajoč, da bo imelo naše pevsko društvo »Danica« svoj slavnostni dan. V nedeljo torej je to društvo priredilo lepo odhodnico svojemu večletnemu predsedniku in pevovodji, g. Jakobu Štoki. Veselica se je vršila na novih prostorih »Gospodarskega društva«. Na vohodu je bil prirejen lep slavolok z napisom: »Dobro došli!« Pevske točke je izvajala »Danica« dobro, le to se je poznalo, da je tenor prešibko zastopan v razmerju z drugimi glasovi. Vsikdar poštvovalno »Kolo« iz Trsta je nastopilo krasnim mešanim zborom. Mej vsemi pevskimi točkami je posebno ugajal zbor »Slava delu!« Splošna želja je, da bi vrlo »Kolo« večkrat zahajalo v našo zgornjo okolico. Po oficijelnim vspredu pa je sedaj bratsko društvo »Hajdrih« s Proseka zapelo več krasnih zborov in se je vnela o tem prav lepa prijateljska zabava. Ples na planem se je vršil v lepem redu, le žal, da vetrič, ki je pihal, ni pustil prirediti primerne razsvetljave.

S to veselico smo se poslovili in se je poslovil od nas naš vredni dosedanji predsednik. Vsikdar je bil on duša vsemu nastopanju našemu; on nas je vodil in mi smo

mu radi sledili, zaupajoči mu popolnoma. Kakor vsikdar je on vse lepo priredil tudi za to veselico. Hvala mu natem in na vsem, kar je storil za nas. Odšel je sicer od nas, ali nadajamo se, da vezi, ki so nas spajale doslej, niso pretrgane, marveč, da ga bomo tudi odlej videli med nami vsikdar, ko bo zahtevala nujna potreba! Z Bogom torej in — na svidenje!

Otroški vrtec v Rojanu se odpre v sredo dne 16. t. m. Vpisovanje se bo vršilo v nedeljo dne 13., v ponedeljek dne 14. in v torek dne 15. septembra od 9. ure do 11. predpoludne. Otroci, spremljani po stariših ali njih namestnikih, morajo seboj prinesiti a) krstni list, b) spričevalo o cepjenih kozah, in c) zdravniško spričevalo, da imajo zdrave oči. — **Vodstvo.**

Za slavnost v Dolini. Za posebni vlak, ki ga priredi v nedeljo, kakor že opetovano objavljeno, naše »Delavsko podporno društvo«, smo naprošeni objaviti sledeče:

Vlak odide v nedeljo ob eni uri in 50 minut popoldne. Vozni listki se že prodajajo na sedežu društva, v ulici Molin piccolo števil. 1.

V nedeljo od ene ure naprej se bodo isti prodajali na kolodvoru pri sv. Andreju in sicer pred prostorom, kjer ima železnična uprava svoje blagajne. Listke bodo prodajali zapniki društva. Cena vožnji je določena na 40 novičičev tja in nazaj.

Cena vožnji je nekoliko viša, nego z navadnim vlakom, ker železnična uprava zahteva višo ceno in ker ima društvo razne pripravljalne stroške ter mora isto — za slučaj, da bi bila udeležba pod 400 oseb — doplačati primanjkujočo svoto.

Ugodnost posebnega vlaka pa obstoji v tem, da bo odhod iz Trsta za 40 minut prej nego z navadnim zabavnim vlakom; odhod iz Boršta pa nad dve uri za onim navadnega zabavnega vlaka.

Želja odbora je, da si vsakdo, ako le mogoče, preskrbi vozne listke v soboto, ali vsaj v nedeljo zjutraj, da ne bo prevelikega navala na kolodvoru.

Vlak odide točno ob naznačenih urah, ker bi, za slučaj, da se zakasni le za eno minuto, moralo društvo plačati precej občutno globo.

Kontrola pripade društvenim organom, ki bodo skrbeli, da se nikdo ne popelje, ako nima voznega listka — kar velja za tja in za nazaj. Vožnja samo za nazaj (ako bo sploh prostora) velja ravno toliko, kolikor za tja in nazaj, ker se ne bo izdajalo polovičnih listkov.

Vsak udeleženec naj dobro shrani vozni listek, ker, kdor bi istega izgubil, bo moral še enkrat plačati vožnjof.

Da se more voziti le 400 oseb, je vzrok ta, da bi morali, ako bi hoteli vlak za več oseb, plačati stroške še za en stroj in bi tako cena vožnje izdatno poskočila.

Dodati nam je še, da navadni zabavni vlak odhaja iz Trsta ob 2. uri in 30 minut in se vrača mimo Boršta okolo 8. ure in 50 minut zvečer.

Iz vsega tega je razvidno, da je poseben vlak mnogo bolj primeren od navadnega, ker bodo izletniki imeli skoraj 3 ure več časa za zabavo na slavnosti v naši lepi Dolini, nego bi ga imeli sicer.

Odbor pevskega društva »Vesela« v Škedenju naznaja, da bo odhod v Devin v nedeljo z vlakom južne železnice ob 9. uri zjutraj.

Odmevi zadnjih občinskih volitev. Na pritožbo Ferdinanda Ferluge in drugov po dru. Rybářu je državno sodišče razpisalo javno razpravo na dan 20. oktobra t. l. radi kršenja pravice našega jezika od strani mestnega sveta tržaškega povodom zadnjih občinskih oziroma deželnozborskih volitev.

Kako je to? Včerajšnji »Gazzettino« poje v vriskajočih slavospevih slavo višemu poštnemu svetovalcu Heydenbergu. — Te slavospeve si hočemo zabeležiti za eventualno uvaževanje o posebnih prilikah v bodočnosti. »Gazzettino« je pa tudi poln hvale na adresu poštnega in brzojavnega ravnateljstva. Prvega proslavlja, da je preiskavo proti uradniku Dubichu — ki je bil obdolžen, da je neke brzojavke nekorektnim potom izdal listu »Sole« — dovol tako srečno do zaključka, da je rečeni uradnik sedaj odpuščen iz službe; poštni direkciji pa poje umazani »Gazzettino« slavo, ker ni udušilo te afere, kakor se je »Gazzettino« bal.

Mi nimamo nikakega razloga, da bi se zavzemali za odpuščenega uradnika. In da

nismo z listom »Sole« ravno v ljubavnem razmerju, to ve vsakdo, ki čita ta list. Nemore se torej trditi, da nam morda kake »zveze« narekujejo stališče. Tudi nas pušča hladno vprašanje, da-li je bil zatrjevan »greh« uradnika Dubicha tolik, da opravičuje toli strogo kaznen ali ne?!

Zanima pa nastala slučaj v toliko, v kolikor nam razkriva vezi, ki spajajo velik del državnega uradništva, v prvi vrsti pa poštnega, z vladajočo camorro... irredento!

In vprašamo izrecno: od kedaj se take stvari objavljajo in kedaj je »Gazzettino« postal uradno glasilo poštnega in brzojavnega ravnateljstva?! Kako je to, da je bil ravno takov list, kakoršen je »Gazzettino«, ki je na sramoto tržaškemu novinstvu, prvi v položaju, da je mogel zmagodobitno javiti čitateljem navedeno odredbo poštnega in brzojavnega ravnateljstva?! Kako je to? Kako je to? — Mi smo vestno zabeležili tudi ta dogodek.

Konečno bodi zabeležen še ničvreden poskus »Gazzettina«, da bi v odpuščenem uradniku kazal Slovana, storjen s tem, da mu piše priimek s slovanskim pravopisom, dočim je resnica ta, da je Dubich Italijan po vsej svoji vzgoji, hrvatskega ne zna ni besedice.

Ubit od zamorca. V kavarni »Aurora« na trgu stare mitnice bil je v službi 26-letni zamorec Izmail Mohamed, kateri je z raznimi cirkusi prepotoval Evropo in se slednjič ustavil v našem mestu. Doma je iz Aleksandrije in se je pred kratkim poročil z nekim dekletom iz Pulja, ki mu je rodila dva otroka. Predsinoči šel je mimo kavarne 32-letni krošnjar Hugo Lachner in je v svoji pijanosti zamorca opsoval ter mu preklel mater ter ga, ko je isti reagiral, udaril po obrazu. To je zamorca tako razkačilo, da se je zaglal proti Lachnerju in ga začel pretupati. — Slednjič je zamorec pograbil Lachnerja za vrat in ga vrgel na tla, o čemer je dobil Lachner težko rano na glavi. Prihiteli so na lice mesta redarji in odvedli oba nasprotnika na inšpektorat v zagati Moro. Ko so tam Lachnerju svetovali, naj gre na zdravniško postajo, dejal je, da za tako malenkost ni vredno. Na to sta bila oba odvedena na komisarijat v ulici Tigor pred kancelista Malinaka, kateri je vzel oba na zapisnik. Tu pa je Lachner hipoma zgubil govor in s steklenimi očmi topo zrl kancelista. Isti je vled tega takoj telefoniral na zdravniško postajo, odkjer je prišel bolniški strežnik Zubin, ki je Lachnerju obvezal glavo in ga v kočiji odpeljal v bolnišnico. Tam sta ga pregledala zdravnik dr. Horvath in dr. Gioseffi ter konstatirala, da si je Lachner o padcu poškodoval možgane ter da je vled tega v smrtni nevarnosti. In res je včeraj ob 4. uri zjutraj umrl. Ko so Ismailu sporočili Lachnerjevo smrt, začel je isti glasno jokati in je obžaloval svoja uboga otroka, ki ostaneta brez reditelja, dokler bo on v ječi.

Huda nesreča se je dogodila včeraj predpoludne na Corsu. 60 letna kmetica Karolina Grgič iz Brji pri Sežani je hotela prekorati ulico, a v isti hip je prihajala neka privatna kočija. Kočijaž je baje klical, da bi opozoril kmetico, toda zastoj. Zadel je ob konja in padla na tla in pod konjska kopita. Kopito je zadelo ubogo ženo v črepinjo. Ubogo ženo so prenesli v lekarno Suttina, kamor je prihitel zdravnik z zdravniške postaje, ki je podelil ženi prvo zdravniško pomoč in jo dal potem odvesti v bolnišnico. Ali poškodba je bila tako kuda, da za nesrečnico ni bilo več pomoči. Umrla je četrte ure potem, ko so jo priveli v bolnišnico.

Kočijaž, ki je vodil konje, je 20-letni Lucijan Pozzetto. Tega so redarji — po prvem policijskem zaslišanju — odveli pred preiskovalnega sednika dra. Pollaka. Ta je vzel kočijaža na zapisnik in ga potem izpuštil začasno na svobodo.

Identiteta ponesrečene žene ni bila poznana. Še le popoldne so došli v bolnišnico neki mladenič in 2 deklici, ki so spoznali v mrtvi — svojo mater. Brat in sestri stanujejo v Rocolu.

Aretirali so predminolo noč 19-letnega M. L. iz Boršta, ker je obdolžen, da je porabil za-se kakih 6000 kron, katere je bil prejel kakor zastopnik neke tvrdke z moko in čistilnice riža. Pri njem niso našli nikake gotovine. Rečeni tvrdki trpiti vsaka blizu enako škodo.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 22,6, ob 2. uri popoldne — 0 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 756,5 — Danes plima ob 11,26 predp. in ob 11,88 pop.; oseka ob 7,5 predpoludne in ob 5,42 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske

× **Žalost v škofiji poreško-puljski.** »Naša Sloga« priobčuje pismo, ki so ga župljani v Kanfanaru odposlali škofu Flappu v Poreču radi brezobzirnega postopanja tega cerkvenega dostojanstvenika z ogromno večino župljanov kanfanarskih. Pismo je polno grenkobe in boli. »Naša Sloga« spremlja to pismo z daljšim izvajanjem, iz katerega posnemljemo:

Blagopokojni biskup Dobrila je vabil v to škofijo svečenike iz sosednjih slovanskih dežel, ali pa je podpiral mladeniče iz lastne škofije, da so dovršili šolanje. Biskup Glavina je hotel pomoči narodu in svečenistvu s tem, da je ustanovil konvikt v Kopru, kjer naj bi se vzgajali italijanski in hrvatski svečeniki. Sledil mu je — Flapp! Ta se je zavzel za vso dušo za vzgojo mladine v koperskem konviktu. Ali ta mladina ni bila naša, to so bili skoro izključno italijanski mladeniči. In taki so menda tudi danes gojene v onem konviktu. Za hrvatske vernike v škofiji poreško-puljski ne skrbi nikdo. Stareji svečeniki Hrvatje in Slovenci so pomrli, a za narasčaj se ni brigal nikdo. Tako vidijo danes po hrvatskih župnijah in kapelanijah mlade svečenike, gojene konvikta v Kopru, ki ne znajo ni besedice hrvatski, ali pa govore ta jezik tako, da mora človek bežati, ko jih je čul.

Dogaja se tudi, da mora škof še tisto malo naših svečnikov, kar jih je še, čisto premeščati: bodi da mora to iz nujne potrebe, bodi, da tako zahtevajo naši narodni nasprotniki, ki ne trpe nikogar, ki jim ni slepo pokoren.

Tako se je zgodilo nedavno ravno v Kanfanaru. Vsem priljubljenega svečenika Hrvata je škof premeslil in je poslal v to hrvatsko župnijo italijanskega duhovnika, ki ne zna ni besedice hrvatski!! To premeščenje je v povod gori omenjenemu pismu župljanov v Kanfanaru škofu Flappu. Ne treba še le praviti, da ostane tudi to pismo glas vprijočega v puščavi: srce presvetlega v Poreču je nepristopno klicem užaljenega naroda! Njegovo uho ne čuje teh klicev, ker mora slušati želje svojih zaveznikov in somišljenikov med laško signorio.

× **Lep izgled bratske ljubavi** so podali delavci rudnika v Karpanu v Istri. Ravnateljstvo je namreč početkom tega meseca odpuščilo kakih 100 delavcev radi slabe prodaje kamenega oglja. To je bil hud udarec za dotičnike, ker je v sedanji dobi težko najti dela kje drugje. Na to so pa drugi delavci storili lep čin bratske ljubavi. Da morejo odpuščeni ostati na delu, so izjavili, da so zadovoljni s tem, da se število delavnih dni na teden zmanjša! Zaslužek bo sicer vled tega manji, ali služili bodo vsi! To je res vse hvale vreden čin bratske ljubavi.

× **Od sv. Antona** poleg Kopra nam pišejo: V cenjeni »Elinosti« je bila naznanjena veselica pevsko-bralnega društva »Svoboda« pri sv. Antonu za 20. t. m., a pozneje za dne 27. t. m. Javljamo, da velja drugi razglas. Veselica se bo vršila torej prav gotovo v nedeljo dne 27. septembra, le v slučaju slabega vremena se prenese na teden pozneje. Ta veselica je posebne važnosti zato, ker se priredi v najplemenitejši namen. Dijaško podporno društvo v Pazinu bo imelo z novim šolskim letom ogromnih stroškov. Dolžnost vsakega rodoljuba je, da priskoči istemu na pomoč. Naše društvo priredi veselico, katere čisti dobiček se pošlje omenjenemu »Dijaškemu podpornemu društvu«. Zato pričakujemo, da se udeleži naše veselice vsak rodoljub, ki se tega dne ne poda kam drugam v sličan blag namen, da z majhno vstopnino pripomore tudi revnič dijakom naše krvi. Zaradi tega se ne bodo stavile meje radodarnosti. Prepričani smo, da bi vsakdo rad kaj daroval za naše dijake, v kojih rokah je bodočnost našega milega naroda; a ker malega zneska si ne upamo poslati, zato združimo se tu, da »iz malega zraste veliko«! Zlasti se nadajemo velike udeležbe od strani bratskih društev, ki bi tudi iz prijaznosti sodelovala. Do sedaj se ni oglasilo še nobeno. Prosimo, da to store v obilem številu vsaj do 17. t. m., da zamoremo sestaviti razpored

Združimo se vsaj na narodnih veseliceh, ako že ne drugje, da pokažemo, da se zavemo svojih narodnih dolžnosti. Nikakor ne bi hoteli, da ostane naš glas le »glas upijonega v puščavi«.

Niti ljubimec dobre kapljice se ne bodo keasali, ako se potrudijo do kraja, ki je na glasu zbog izvrstnega refuška. Razpored priobčimo za časa. Do tedaj pa naj vsakdo agituje za gotovo udeležbo.

Občinske volitve v Boljunu. Pred večeršnjim smo priobčili na tem mestu po eno glasovnico za tretji razred hrvatske narodne in takozvane italijanske stranke. Glasovnice so govorile, da sta obe stranki — Hrvat-ki! In res šteje vsa občina boljunska 3255 Hrvatov in — 37 Italijanov! Vzroki borbi v Boljunu so osebni, ziriroma lokalni. Ali kakor povsodi po Istri, tako v Boljunu tistih par Korošcev izkorišča naše medsebojne diference, lovi z denarjem propale, breznačajne ljudi, ki zopet love druge. Tako vzbuja italijanska stranka vsaj videz kakor da ima povsodi svojo stranko! Na ta način se jej je bilo ravno v Boljunu posrečilo pred tremi leti, da je v prvem razredu prodrla s svojimi podloženci. Sedaj se je nadejala morda, da se jej posreči še kaj več. Toda varali so se, ker to pot je poštna narodna stranka zmagala na vsej črti.

Vesti iz Kranjske.

*** Državne podpore.** Poljedelsko ministerstvo je dovolilo za tekočo leto kranjski kmetijski družbi 5100 K podpore. — Od te svote se parabi 1600 K za družbino drevesnico, 1000 K za povzdigo svinjereje, 1000 K za povzdigo ribištva in 1500 K za čebelarstvo in rejo ovse.

*** In tako dalje!** V »Slovenec« čitamo:

Na gimnaziji v Ljubljani je ukazal nemški profesor čitati slovenskim dijakom nekaj, kar je dijake žalilo v njih narodni zavesti. Da bi se jih vsaj v šoli ne žalilo, šli so k ravnatelju in ga prosili, naj prepove čitati ono kajgo, a ravnatelj je odgovoril dijakom, da ne more nič storiti. — Že leta 1848 so avstrijski slovanski narodi zahtevali enakopravnost z drugimi narodi, a slovenski narod nima še danes niti ene srednje šole! Ni-li to sramota? Bolgari v Makedoniji jih imajo, sedaj hoče pa Avstrija tam doli nekaj reformirati.

*** 15 leten deček morilec.** V Čatežu ob Savi je med kopanjem 15-letni deček Jeklič z a k l a l istotako 15-letnega Namoraa. Poslednji je bil mrtev na mestu.

*** Z Dolenjskega nam pišejo dne 7. t. m.:**

»Danes bo zopet svitlo!« tako tožijo koseci in poljski delavci, ko se spravljajo zjutraj na delo. Vročina jemlje slovo, ali ravno ob slovesu hoče pokazati svojo slabo stran. Po dnevi je tako vroče, kakor še ni bilo letos — večere pa imamo tako hladne, da se pod milim nebom ne more prestat brez svršenika. Ali naše podnevne vročine ni niti od daleč primerljati z Vašo tržaško. Ko bi bili uredniki »Edinosti« tukaj, bi gotovo lažlje pisali na solne, nego pa v Trstu v hladu svoje »sijajne steklene sobane!«

Kakor letošnja vročina, tako je postala našim slovenskim Dolenjcem neznozna — domača rojstna zemlja. Trume krepkih mladičev in moških se sele neprestano v Ameriko. Okoli Črnoalja so že cele vasi ostale brez možke glave.

Pred nekakimi dnevi jih je zopet odšla velika množica preko Hamburga v Severno Ameriko. Ob slovesu — oj, to je bilo solz! Z materami so prišla tudi dekleta in vsi so na glas plakali za mladeniči, ki so odhajali v »novi svet«. Ko si najdejo v Ameriki dela in zaslužka, pisali bodo po nje in si tam ustanove nove družine.

Doma, v lepih slovenskih vaseh pa ostane vse puho v prazno! In vendar je Dolenjska tako lepa in bogata dežela — ali propadati mora, ker ni nikogar, ki bi skrbel za njo. Domače stranke se trgajo in koljejo. Kar je ena storila dobrega, pa jej druga precej podere. Medtem si pa meljejo zadovoljno roke naši nemški gospodje. Ko propadejo Slovenci, tedaj bo »most do Adrije« dozidan.

Pravijo, da za naše ljudi tudi v Ameriki ni dobro. Dokler so v rudnikih pod zemljo še zaslužijo nekaj, ko pa začenjajo delati po fabrikah in drugih delih na dnevni svetlobi, potem ne morejo navadno prenašati ameriškega »naprednega« duha, ki kaže svojo kulturo v nenavadno grdih psovkah. Zato popuščajo delo in ostrajajo tako brez zaslužka.

Sploh se govori na Dolenjskem, da je šlo z Dolenjskega več denarja v Ameriko, nego ga je prišlo nazaj. Tako si ne opomorejo naši ljudje tudi v Ameriko in ostane večno resničen naš stari pregovor: Najboljše je doma!

Na koncu še en slučaj — ne iz predpostavne, ampak iz »predležeznične« dobe.

Bili smo v nedeljo na postaji v Grosuplju. Ko smo vse naložili in dobro povežali, je vlak zažvižgal in se začel pomikati naprej z mogočnimi sunki. Ali glej — nekaj še ni bilo v redu. Za nami je namreč še tekel možak kakih 65 let. »Počakajte, počakajte, še jeden je tukaj!« Ali bilo mu je zastoj vse kričanje; le mašini-st mu je usmiljeno zaklical, naj počaka še malo, češ, da se kmalo povrne po njega smega nazaj!

Vesti iz Štajerske.

— Ponesrečena slavnost Südmarke v Slovenjemgradu. Neposredno potem, ko je mestoce Slovenjgradec zadela strašna katastrofa po velikanskem požaru, so se nemški srditeži tako spozabili, da so ravno tjakaj sklicali zborovanje prošle in radi svojih ciljev naravnost nemoralne »Südmarke«. A tamšnji nemškutarji so zmogli toliko moralne — kako bi rekli hitro? — no recimo: nonšalance, da so v tem trenutku pozivljali na sovražstvo in boj proti istim slovenskim sodeželanom, do katerih so se tudi ravno ar obračali za — milodare pogoreleem. To ni bilo višek fanatizma in brezaktnosti, ampak tudi zločin na istih pogorelih, njihovih lastnih soobčanah, ki so nujno potrebovali pomoč od — vseh. Na tem izgledu vidimo, kako so nemške stranke podivjale v svojem šovinizmu.

V nedeljo se je torej vršilo slavje Südmarke v Slovenjemgradu! Toda doletela jih je pravična Nemezis, kakor da jih je hotela kaznovati radi njihove podivjanosti. Vsa slavnost je bila prava mizerija. Na predvečer je dospelo z vlakom celih 6 oseb. S prvim vlakom na dan slavnosti je dospelo poleg celjske godbe le nekaj malo oseb, a z drugim — ena!!

Gospodje slavnostnega odbora v frakih so delali dolge nosove in žajimi so delali še daljše nosove slovenjgraški gostilničarji...!

Tudi na zborovanju so tožili in jadikovali in očitali Nemcem, da imajo zaprta srca in zaprte — žepe za tisko lastnih soplemenjakov!

Tako se je klaverno in desperatno završila ta izzivalna slavnost, ta slavnost s o v r a ž t v a l i »Südmarekoveci« so bili na slovenjgraškem pogorišču — pogoreli!

Ker pa že govorimo o tem fisku spodnještajarskih nemškutarjev, naj zabeležimo še drugega sličnega, ki je sledil prvemu za petm. Dne 8. t. m. je slavil »Turnverein« v Ptujju štiridesetletnico svoje ustanovitve. Vzlic vsem pozivom je bilo po vsem mestu razobešenih le 16 zastav in med temi je bilo le 6 velikonemških. Na javni telovadbi je bilo gledajoče občinstvo sestavljeno iz kakih 100 poslov in otrok poleg istotoliko — hrvatskih pijonarjev. Kako »luštao« je bilo na tej slavnosti, govori najrazločneje dejstvo, da so se gostje — bilo jih je kakih 15 — odpeljali zopet že popoldne. Tako klaverno se ni vršila še nobena slavnost v Ptujju. Naravno je to propadanje. Nemstvo na spodnjem Štajerskem ne dobiva življenskega soka iz tal, ampak je hranijo umetno od drugod.

Vesti iz Koroške.

+ Jezikovni boj na Koroškem. — Zadajo soboto se je vršil hud naskok na pravice našega jezika na sodišču v Celovcu. Na okrajnem sodišču je kar mrgolelo pan-germanov, ker so dozoali, da se bosti vršili dve razpravi, na katerima bo sodeloval dr. Breje. Zastopnik na-protne stranke, odvetnik dr. Luggin je bruhal ogenj in žveplo, ker se je dr. Breje posluževal slovenskega jezika. Ali znesel se je tudi na sodnika, ker je na slovensko tožbo v slovenskem jeziku odredil razpravo. Mož je menil, da slovensko uradovanje že zato ni dopustno v Celovcu, ker — odvetniki ne znajo slovenski!! Mož pa niti originalen ni bil se svojo — absurdnostjo, kajti nastopil je po že znanih slavnihih uzorih tržaških! Kakor laški odvetniki v Trstu že pred njim, je razvijal nazor, da radi neoposobnosti par odvetnikov bi se morale eliminirati neoporečne pravice enega člega naroda! — Dr. Breje je mirno in stvarno odbil tako nečuvno zahtevo in je dokazal,

da v jezikovno mešanih krajih more biti merilo jedino to, da se razprava v obče vrši v tistem jeziku, v katerem je sestavljena tožba. Radi žaljivih napadov na njegovo osebo pa si je dr. Breje pridržal, da pozove žalilca pred kazenskega sodnika in pred disciplinarni svet odvetniške zbornice.

Sodni tajnik dr. Kuess se je dosledno držal edino korektnega stališča kakor je je označil dr. Breje. Srditi Luggin je torej temeljito pogorel.

Istotako se je dogodilo nič manje srditemu dr. Assamu na drugi razpravi istega dne. Ta imenitni mož pa je delal razliko med »windisch« in »neuslovenisch«. Prvo da je dželni jezik na Koroškem, drugo pa ne. Sentenca njegova pa je bila tem imenitnejša, ker mož ne zna ne enega, ne drugega! — Osmišil se je temeljito vopredno z dr. Franom Lugginom in si vzel svoj delež na blamž! Kjeti tudi vzlic njegovemu filološkemu tolmachenju je ostal sodnik dosleden in se je razprava — kakor je zahteval dr. Breje — vršila deloma v slovenskem, deloma v nemškem jeziku.

Mi pa beležimo zadoščenjem, da je boj za pravice našega jezika na Koroškem prišel v nekoliko živahnej tempo.

Razne vesti.

Vel kanski požar v Travniku. V mestu Travniku je divjal te dni strašanski požar. Hiš je zgorelo nad 500. Zgorelo je tudi denarja, a je bilo tudi pokradenega. Dne 5. t. m. je dospela v Travnik ena kompanija pijonarjev, ki so takoj počeli z gašenjem in odkopavanjem. Tudi gasilna društva so kazala najlepšo disciplino. Tudi usmiljenje in dobrotelastost sta se pokazala v lepi luči. Jezuiti so delili kruh med pogorelece. Bosanska vlada je podelila 30.000 kron. Nadbiskup Stadler je osebno došel v Travnik in je hodil od pogorišča do pogorišča, razdelivši nekoliko stotin kron in je obljubil, da bo hranil 100 rodbin skozi 10 mesecev. Tudi nameruje ustanoviti dve kuhinji, eno za muslimane, drugo za katolike, pravoslavne in Žide.

Tvrška l'ersič iz Sarajeva je podarila 20.000 K. Razun tega prihaja mnogo malih prispevkov.

Ogenj so zapalile menda iskre lokomotivne železnice, ki vozi prav skozi mesto. Travničani so že ob trasiranju železnice protestovali proti temu, da se hoče zidati železnico skozi srce mesta. Toda ni se hotelo ozirati na ta protest, a posledica je sedaj ta, da je 3000 Travničanov brez hiše in strehe.

Materijalna škoda, provzročena po tem požaru, se šteje na tri milijone kron!

Sestri papeža Pija X. sti dne 8. t. m. odpotovali iz Benetek v Rm. Na kolodvoru sti hoteli ženi kupiti vozna listka III. razreda. Ali po odredbi prefektore so jima dali na razpolago salonski voz, v katerem so se odpravile v obiske k bratu, pozdignem na stolico sv. Ošeta.

Družbi sv. Cirila in Metodija so od 8. avgusta do 6. septembra poslali gg. in društva: Upravništvo »Slov. Naroda« zbirko 479-54 K, upravništvo »Slovenca« zbirko 76-21 K, podružnice: moška v Št. Juriju ob južni železnici 150 K kakor čisti dobitnik veselice, podružnica v Ljutomeru 30-84 K, moška za Il. Bistrico in Trnovo 68 K, ženska v Postojni 52 K, moška v Ormožu 150 K kakor čisti dohodek veselice, podružnica za Velikovec 74 K; Litjske Slovenke 200 K po »Slov. Narodu« iz hvaležnosti, da je bil pri zadnji velikiskupščini izvoljen častnim udom prezaslužni rodoljub g. Luka Svetec; Fr. Gregorič 20 K, katere je zločila vesela družba na novi maši g. Alberta Lebana v Prvačini; Anton Spende v Ribnici zbirko 15-40 K mesto brzojavnega pozdrava veliki skupščini, e. k. adjukt na Dunaju Dragotin Dolenc 2 K, kapelan Fr. S. Gomilšek pri Sv. Benediktu v Slov. Goricah pri domači veselici nabranih 10-70 K, nadučitelj v Šmartnu Fr. Lavtizar 2 K, stud. iur. Iv. Kralj 40-40 K kakor čisti dohodek v Trzinu prirejene veselice, mestni župnik, Ivan Vrhovnik dar 6 K, (darovala sta: g. župnik v Saker 4 K in g. Gostinčar 2 K); župnik v Vitanju Alojzij Argonsek 1 K, odvetnik v Ljubljani dr. Fr. Tomišek 20 K; Janko Korpar 5 K kakor prebitok veselice velikonedeljskih dijakov, g. Nina Šaplava 6 K, katere je nabrala v hiši g. Lavrenčiča v Gradcu; minorit v Ptujju o. Lenart Vavpo-

tič 5-22 K in kaplan v Kočevju Jos. Demšar 2 K.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metodija.

Brzojavna poročila.

Imenovanje v šolski stroki.

DUNAJ 11. (B.) »Wiener Zeitung« javlja: Naučni minister je suplenta Hermana Chiappulinija v Trstu imenoval provizoričnim glavnim učiteljem na ženskem učiteljskem v Gorici.

Cesar Fran Josip in španska kraljica-mati.

DUNAJ 11. (B.) Cesar je včeraj zjutraj obiskal kraljico mater Špansko in princezino Marijo Terezijo. Kraljica mati je cesarju popoldne v Schönbrunnu povrnila obisk.

Kuga v Marzelju.

PARIZ 11. (B.) Kakor doznanja »Matin« iz Marzelja, se tam kar se tiče slučajev kuge ni včeraj nič spremenilo. Ni se pripetil nikak nov slučaj. Od bolanih na kugi ni nihče umrl.

Potovanje italijanskega kralja v Pariz.

PARIZ 11. (B.) »Matin« poroča, da je ministerstvo za vnanje stvari izjavilo, da se glede potovanja italijanskega kralja v Pariz ni še storilo nikakega definitivnega sklepa. Gotovo je le toliko, da se bo kralj mudil v Parizu štiri dni.

Dogodki v Beyrutu.

CARIGRAD 10. (B.) Grško odposlanstvo je prejelo ukaz, naj stori na turški vladi korake radi zadnjih dogodkov v Beyrutu, mej katerimi so muslimani oplenili mnogo hiš, v katerih so stanovali Grki.

Nesreča na železnici.

BONI 11. (B.) Na progi Boni - Lacalle je včeraj vlak skočil s tira, o čemer sta bila težko ranjena strojevodja in kurilec. Nesreča se prepisuje zločinskemu činu. Zaprli so dva Italijana.

Viharji na Angležkem.

LONDON 11. (B.) Po vsem Angležkem v Kanalu in na Irskem je vihral včeraj grozen vihar z deževjem, ki je napravil veliko škodo na poslopih in ladijah. Brzojavna zveza je pretrgana na vse strani. V železniškem obratu so bile zamude.

Dogodki v Belemgradu.

BELIGRAD 11. (B.) Načelnik oddelka za novinstvo v ministerstvu za vnanje stvari, Aleksander Petrovič, je pobežnil včeraj v Zemun, odkjer je brzojavno naznanil svojo demisijo.

Dogodki na Balkanu.

CARIGRAD 10. (B.) Sporočila Porte avstro ogrskemu in ruskemu poslanstvu pravijo, da je ekumenski patrijarh prejel od grškega prebivalstva po deželi mnogo brzojavk s prošnjo do turske vlade, naj bi ista energično udušila ustaško gibanje radi katerega prebivalstvo na deželi mnogo trpi.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.

Lastnik konsorcijska lista »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorcijska lista »Edinost« v Trstu

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Svoji k svojim!
ZALOGA
pohištva
dobro poznane
tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan)
vpisane zadruga z omejenim poročilom
prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost zajamčena, kajti les se osuši
v to nalašč pripravljenih prostorih s tem-
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobne, me-
dorni sestav. Konkurenčna cena.
Album pohištva brezplačno.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 52. A.
(v lastni hiši)
ZALOGA:
Piazza Rosario (šolsko poslopje).
Cene, da se ni batl nikake konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi
po posebnih načrtih.
Izstavna cenik brezplačno in franko.

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond 25,000.000 K. Izplačane odškodnine: 75,000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

VSA POJASNILA DAJE:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnkoristne namene.

Žalostnim in potrjim sreem naznanjan o vsem sorodnikom, prijate jem in znancem, da je Vaemogočni poklicel našo soprogo, hčerko, sestro, čtir. mater, gospo

Justino Bizjak

po kratki boleznj danes zjutraj v najlepši dobi 21 let v boljše življenje.

Pogreb bo v nedeljo dne 13. septembra ob 8 uri zjutraj iz hiše žalosti, ulica Sette fontane, št. 1.

Angelj Bizjak, soprog.
Dorica, hčerka.

Ant. in Ana Verč, stariši. Ant. Verč, brat.

Čitalnica pri sv. Jakobu naznanja svojim udom in udnjam pretižno vast, da je Vaemogočni poklicel njeno udnjo in nena-domestljivo pevko, gospo

Justino Bizjak

po kratki a mučni boleznj v evetočej dobi 21 let, prevideno sè sv. zakramenti za umirajoče, danes ob 3. uri zjutraj k večnemu počitku.

Neutradijivej pevki večen spomin!

Dijaka

iz dobre družine sprejme slovenska družna na stanovanje. Več se izve v našem uredništvu.

Za moravski deželni zavarovalni zavod (zavarovanje na življenje, rente in ljudsko zavarovanje) se sprejmejo pod jako ugodnimi pogoji

GENERALNI AGENTI IN ZASTOPNIKI.

Zavod se upravlja pod nadzorstvom deželnega odbora poknežene grafijske Moravske. Varnost zavoda je brezdvombna.

Natančne ponudbe naj se pošiljajo na filijalko na Dunaj, II. Obere Donaustra-se 101.

Tovarna za cementne plošče

ANDREJ STOLFA

Trst. - ulica dell'Industria št. 1. - Trst.

Cementne plošče umeđene od 25 in 33 cm, šestvoglne plošče od 20 in 25 cm

po K 2. — □ m.

Plošče v risanjih po dogovoru. — Se ne boji nikake konkurence bodisi glede cene ali kakovosti blaga.

30 malih stanovanj z eno sobo in kuhinjo se takoj odda v ulici Industria in ul. Guardia v hišah Stolfa. Pisarna v ul. Giuliani št. 20 A, I. na 1. etr. od 1—2 in 5—7 pop.

Urar F. Pertot Trst ulica delle Poste 1, vogal ul. Carintia. Prodaja srebrne ure od 3 gld. naprej, zlate ure od 8 gld. naprej. Izbor stenskih ur, regulatorjev i. t. d. Popravlja vsakovrstne ure po jako zmerni ceni.

Pavel Gastwirth
Trst, ulica Madonnina 3.
Zaloga pohištva, popolnih sob.
Dunaj—Trst.

Železno pohištvo, zrealo iz Belgije. — Podobe v izboru in tapetarija. — Ure, šivalni stroji za dom in obrt po najugodnejših cenah.

Prodajalnica obuval Julija Romanelli

CORSO 8.

Velikanski dohod za jesenski čas.

Zaloga galoš.

Obuvala za gospode
črna, angleška po gld 3.20, rumena,
po gld. 3.50
Specijalitetu obuval za dečke.

Obuvala za gospe.
črni ali rumena, angleška po gld. 3.30
nizki čevlji lakirani ali beli po gld. 1.80
Naročbe po meri.

== CENE NIZKE. ==

Ivan Semulič

v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu

in okolici kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in drugih vrst iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

Delo je zastajalo gospodinjam,

dokler so morale testenine doma mesiti. Odkar pa vdobe gotove „Hirske testenine“ jim je kuhanje prava igrača.

Rudolf Aleks. Varbinek zaloga glasovirjev

najboljših tu- in inozemskih tovarn

Borzni trg št. 2. II. nadstropje

(nasproti sladčičarne Urbanis).

Razposojevanje, menjava, prodaja proti takojšnemu plačilu, kakor tudi na obroke.

Konkurenčne cene

Posojila

ne manjše od 10.000 kron
na hiše, zemljišče, dedščine

KAROL OFNER

Ulica Caserma št. 6. - TRST. - Ulica Caserma št. 6.

(Posredovalci izključeni).

Trst, Corso 28.

G. DOPLICHER

Velika zaloga klobukov in čepic vsake vrste

od gld. 1.50 do 3.50.

Poprave in moderniziranje se izvrši najtočneje.

Potnikom v Gorico

in romarjem na Sv. Goro
pri,oroča se v sredi mesta ležeča

KAVARNA CENTRAL

na Travniku (tik cerkve) Piazza grande.

Elegantna oprema. Najboljša kava. Velika zber le pristnih likerjev in desertnih vin.

Tazlični časopisi. Trije biljardi iz najboljšev tornice St. Martin v Parizu. Sestanek potnikov in kupčevalcev. Telefon.

Kavarnar Filip Pečenko.

Naznanilo.

Podpisani naznanja cenj. občinstvu, da sem cene olja zahtal in sicer prodajam:

Olje za luč	liter po 28 nvč.
Jedilno olje	> 34 >
> > boljše	> 36 >
> > najfineje II.	> 40 >
> > I.	> 44 >
Namizno olje	> 48 >
> > boljše	> 52 >
> > iz Zeneve	> 48 >
> > iz Bari	> 48 >
> > iz Aixa	> 60 >
> > iz Nice	> 68 >
Milo za kuhinjo	od 18—22 nvč.
> > pranje	> 26—30 >

Velik izbor tioletnih mil, škroba, sveč, kisa, voščila, vžgalic, sode in drugih potrebščin za perice.

Posilja tudi na deželo po pošti ali železnici od 5 klg. naprej.

V zmislu gesla: **Svoji k svojim!** se priporoča

IVAN MILLONIG

Trst, Trg Barriera vecchia št. 2.

Lepa mebilirana soba

s prostim vhodom se odda takoj. Ob enem tudi mala sobica primerna za delavca. Več se pozive v tiskarni »Edinost«.

Prodaja manifakturnega blaga

SALARINI

v ulici Ponte della Fabbra št. 2.

in podružnica

„Alla città di Sondra“

ulica Poste nuove št. 3. (Brunerjeva hiša)

Izgotovljene obleke za moške, dečke in otroke. Moške obleke od 6.50 do 24 gld; za dečke od 4 do 12 gld. Jopiči iz snovij od 3 do 8 gld. Hlače iz snovij od 2—4 gld. ravno take iz najfineje volne od 4.50 do 8 gld. Velik izbor finih površnikov v barvah od 8 do 24 gld. Volnene obleke za otroke od 3—12 let od 2.50 do 9 gld; isti iz platna od 1 do 5 gld. Haveloki (Loden) za moške, dečke in otroke po zelo zmernih cenah. Hlače od moleskina za delavce (iz lastne predilnice v Korminu). Močne srajce lastnega izdelka po 1.20 gld. Zaloga jopičev Orleans, platna, črnega in barvanega satena za pisarniško osobje.

Bogat izbor snovij za moške obleke toli na meter koli za naročbe po meri, koje se izvrše v slučaju potrebe v 24 urah.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital
K 1,000.000

Kupuje in prodaja

vsè vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promese izdaja k vsakemu krebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje
izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale
kupone.

Daje predujme na vred. papirje.
Zavaruje srečke proti kurzni
izgubi

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Borva naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.